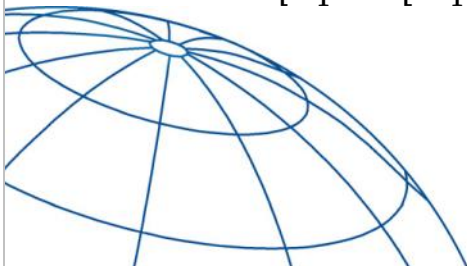

Գերմանահայկական հիմնադրամ (ԳՀՀ-ՎԷ)
“Վերականգնվող էներգետիկայի զարգացում” ծրագրի
խորհրդատվություն
Փուլ II, BMZ ID 2009.70.285

Փոքր հիդրոէլեկտրակայաններ (ՓՀԷԿ)

Տեղեկատվական սեմինար “Փոքր հիդրոէներգետիկայի զարգացում”

Երևան 12-13.09.2012

BMZ

Federal Ministry
for Economic Cooperation
and Development

CENTRAL BANK OF ARMENIA

KfW

CONSULTING & IT

ENERGY

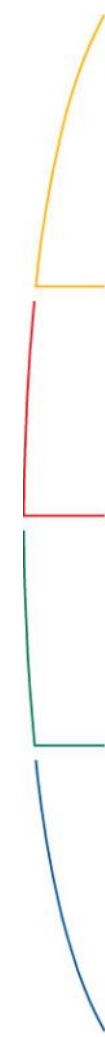
ENVIRONMENT

WATER & INFRASTRUCTURE

Փոքր հիդրոէներգետիկայի զարգացում. տեխնիկական մոտեցումներ

- Հզորություն
- Դասակարգում
- Հիդրոտեխնիկական կառուցվածքներ
- Նախագծման փուլեր
- Տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորում
- Ամփոփ նախահաշիվ

Հգորություն

Ֆիզիկական պարամետրեր

$$P = \rho * g * H * Q$$

P = Հգորություն [Վտ]
 ρ = ջրի խտությունը, [կգ/մ³], 1000 կգ/մ³
 g = ազատ անկման արագացում [մ/վ²], 9.81 մ/վ²
 H = ձնշումը, [մ]
 Q = ելքը, [մ³/վ]

Օգտակար գործողության
գործակիցներ (ՕԳԳ)

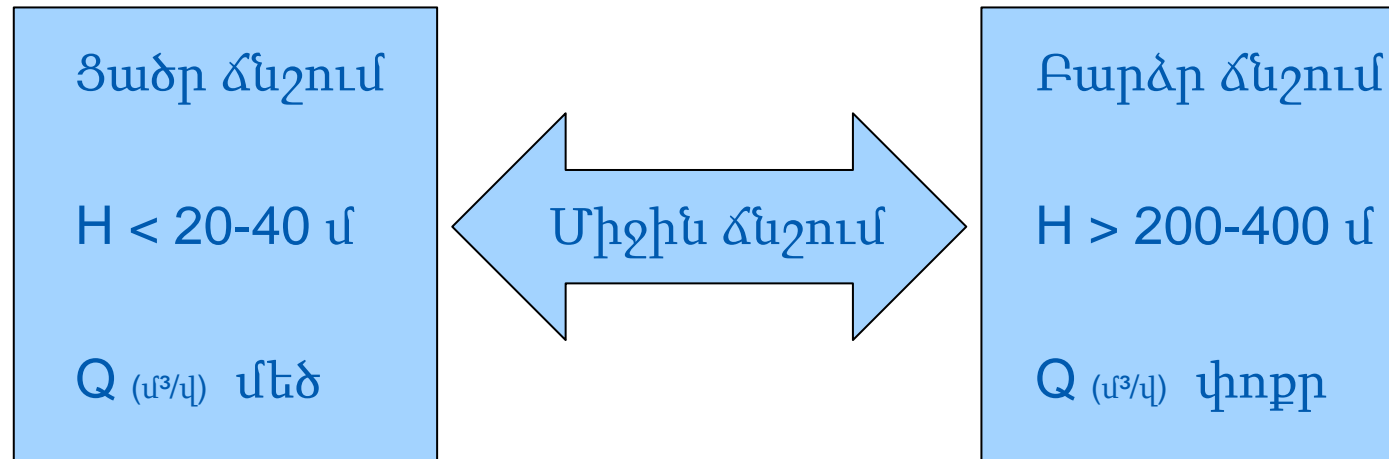
$$P = 9810 * H * Q$$

Գեներատորի ՕԳԳ:	93%
Տրանսֆորմատորի ՕԳԳ:	96%
Տուրբինի ՕԳԳ:	90%

$$P \sim 8 * H * Q \text{ [կՎտ]}$$

Դասակարգում

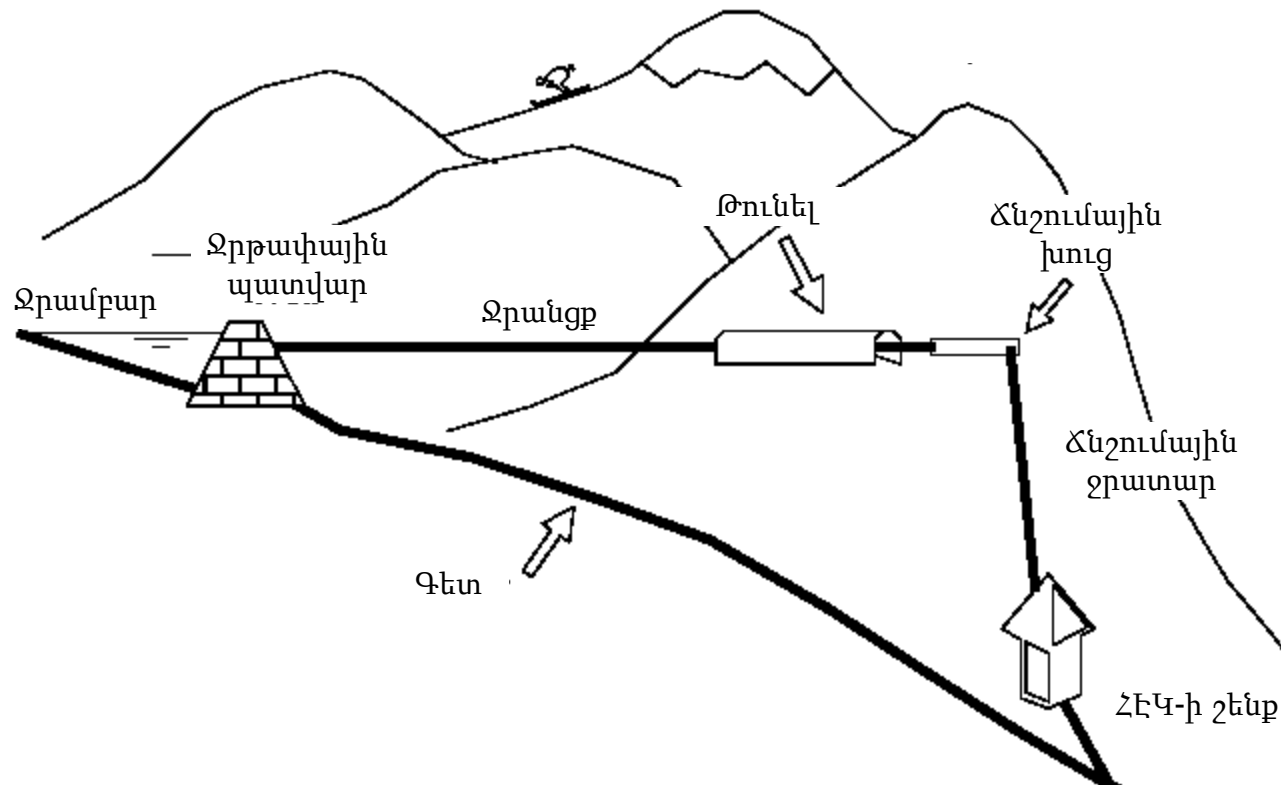
$$P = \rho * g * H * Q$$

Հիդրոտեխնիկական կառուցվածքներ

Կառուցվածքներ

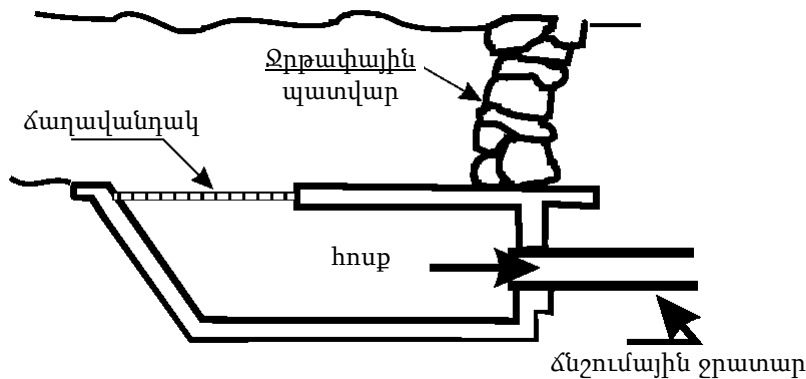
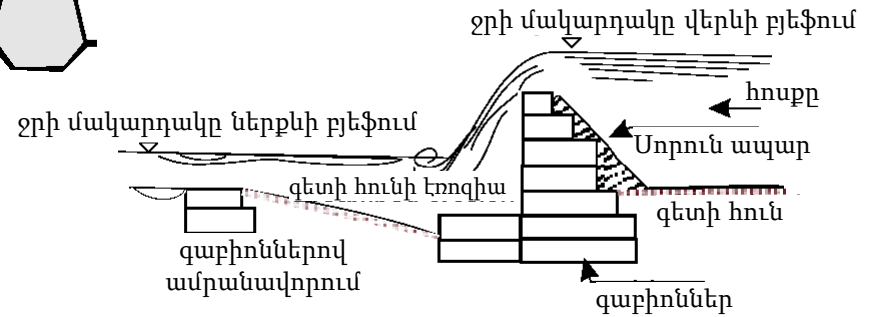
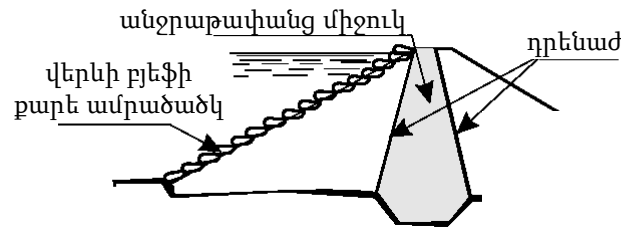
Հիդրոտեխնիկական և էլեկտրական սարքավորումներ

Հիդրոտեխնիկական կառուցվածքներ

Գլխային հանգույց

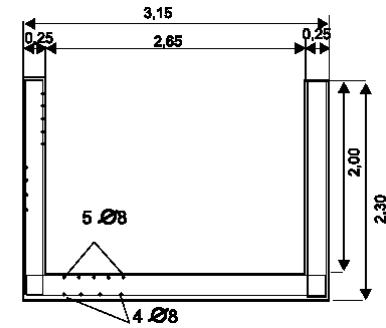
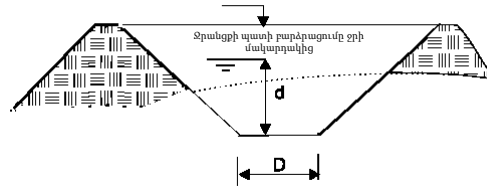
- Ջրթափային պարտար/պատվար
- Պարզարան
- Ճաղավանդակ
- Ջրընդունիչ
- Ձկնանցարան

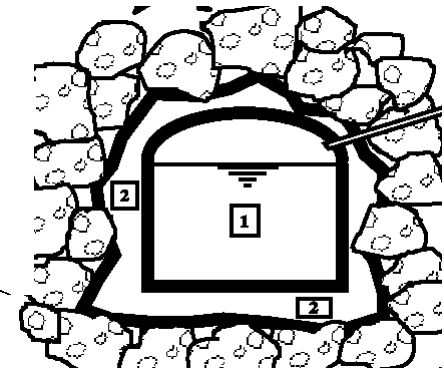
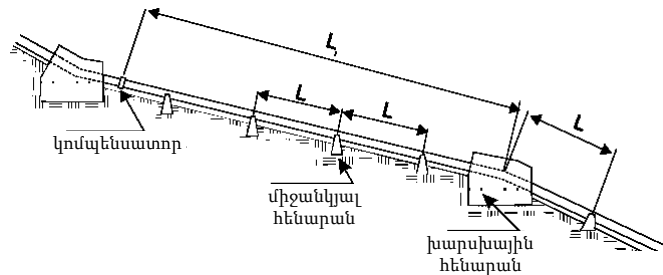
Հիդրոտեխնիկական կառուցվածքներ

Ջրատար

- Անճնշում
ջրանցք
թունել

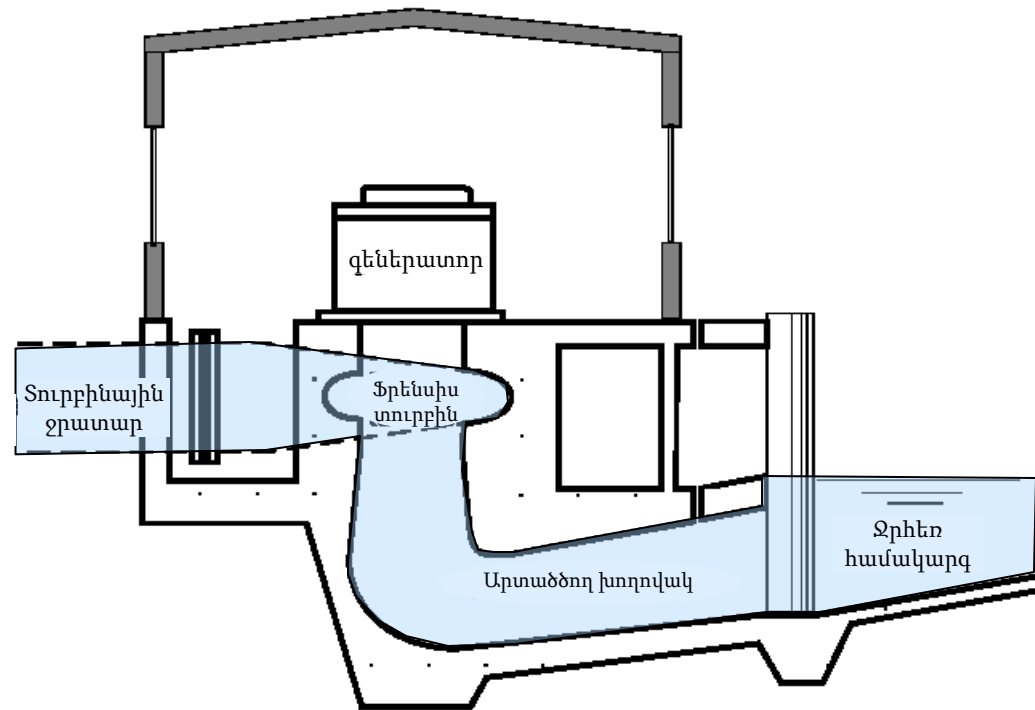
- Ճնշումային
տուրբինային ջրատար
երեսարկված թունել

- այլ տարբեր կառուցվածքներ (ճնշումային խուց, հավասարակշռող աշտարակ և այլն)

Հիդրոտեխնիկական կառուցվածքներ

հեկ-շենք ջրհեռ համակարգ

Հիդրոտեխնիկական կառուցվածքներ- Հիդրոմեխանիկական սարքավորումներ

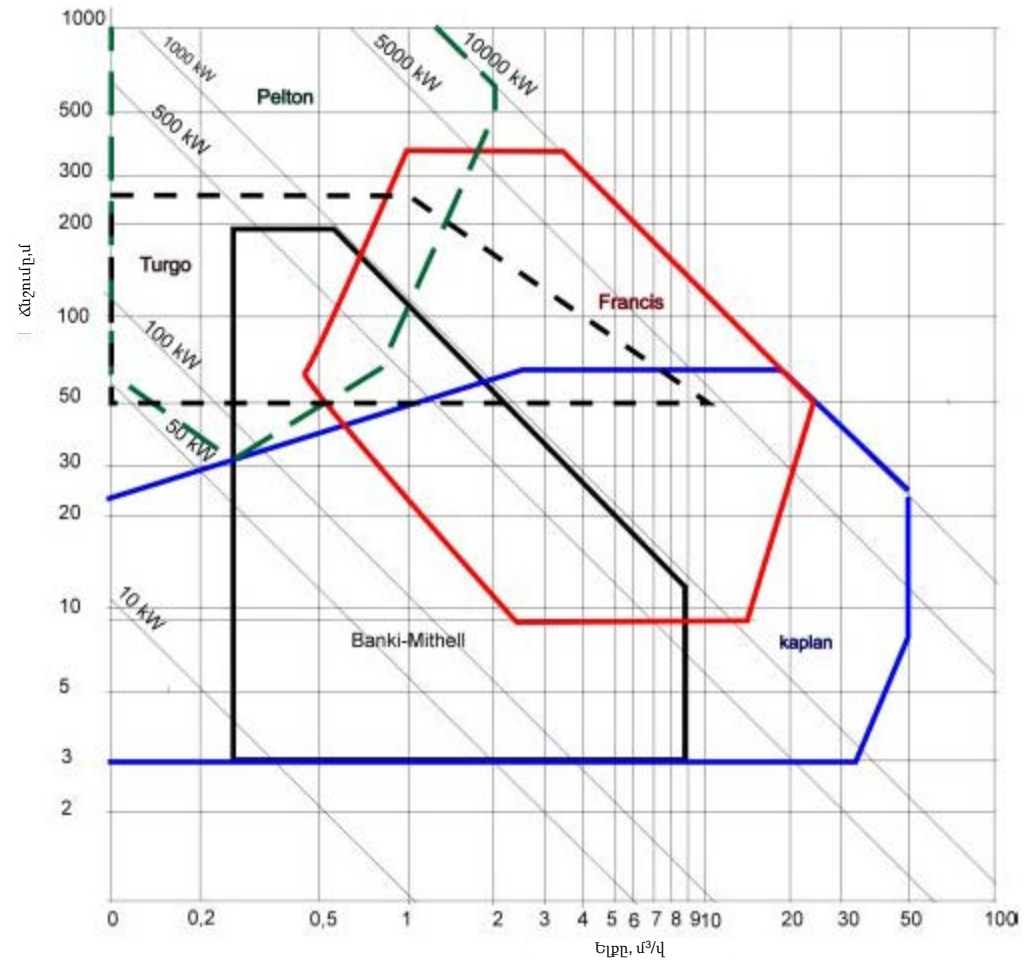
Տուրբինի տիպը

- Կապլան
- Ֆրենսիս
- Պելտոն

Տուրբինի տիպը	ճնշման տիրույթը, մ
Կապլան և Պրոպելլեր	$2 < H < 40$
Ֆրենսիս	$10 < H < 350$
Պելտոն	$50 < H < 1300$
Միշել-Բանկի	$3 < H < 250$
Տյուրգո	$50 < H < 250$

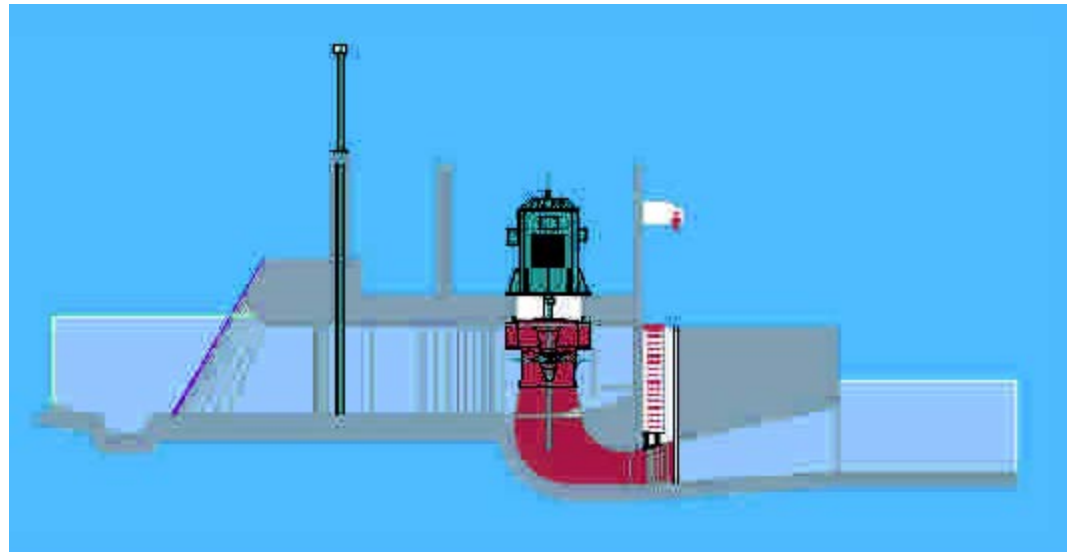
Տուրբինի միջակայքը

	Կապլան և Պրոպելլեր
	Ֆրենսիս
	Պելտոն
	Տյուրգո
	Միշել-Բանկի

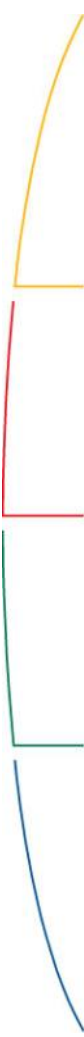
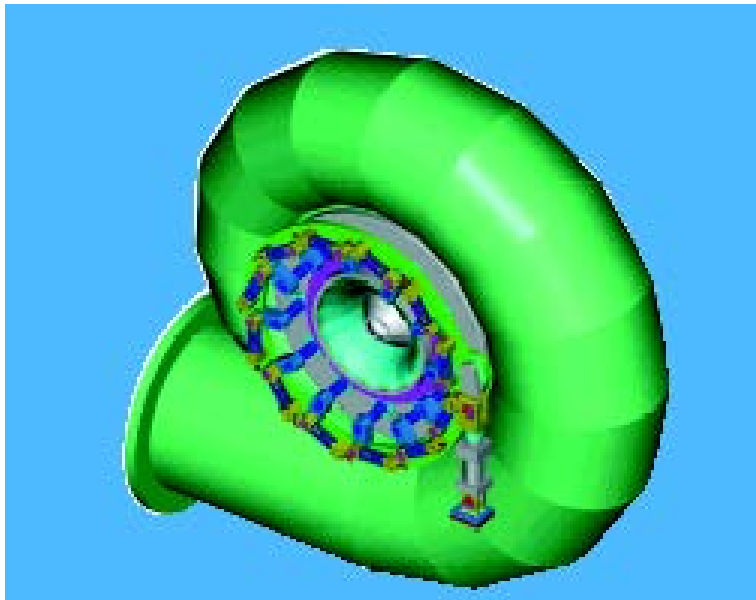
Հիդրոտեխնիկական կառուցվածքներ-
Հիդրոմեխանիկական սարքավորումներ

Կապլան

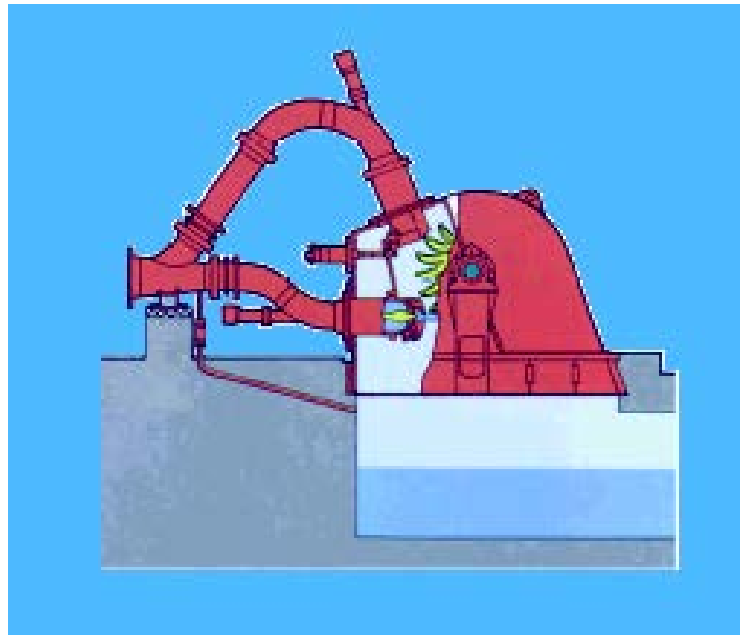
Հիդրոտեխնիկական կառուցվածքներ-
Հիդրոմեխանիկական սարքավորումներ

Ֆրենսիս

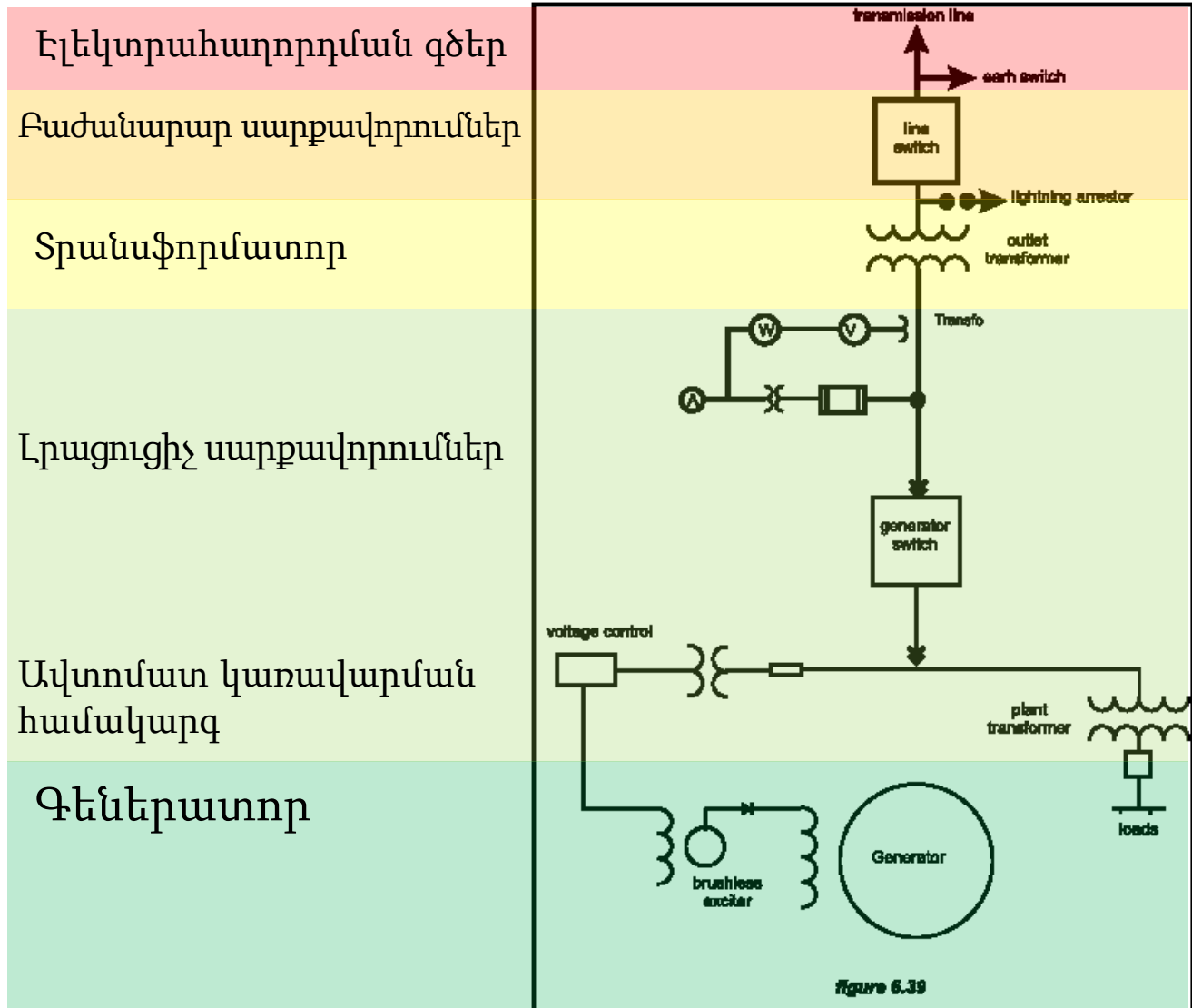

Հիդրոտեխնիկական կառուցվածքներ-
Հիդրոմեխանիկական սարքավորումներ

Պելտոն

Հիդրոտեխնիկական կառուցվածքներ-էլեկտրական սարքավորումներ

էլեկտրահաղորդման գծեր
 Բաժանարար սարքավորումներ
 Տրանսֆորմատոր
 Լրացուցիչ սարքավորումներ
 Ավտոմատ կառավարման համակարգ
 Գեներատոր

Նախագծման փուլեր

Նախնական բացահայտում

- Քարտեզ/պլանշետ
- Հայաստանում որոշված 400 տեղանք

Միեմա/նախնական Տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորում

- Միեմայի մշակում
- հետախուզական աշխատանքների ծավալը

Տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորում

- հուսալի տվյալների հավաքագրում (դաշտային աշխատանքներ և դաշտային/լաբորատոր փորձարկումներ)
- Այլընտրանքային տարբերակների ընտրություն
- Ծավալների և արժեքների մանրամասն որոշում
- Ֆինանսական վերլուծություն

Ֆինանսական համաձայնություններ և պայմանագրեր

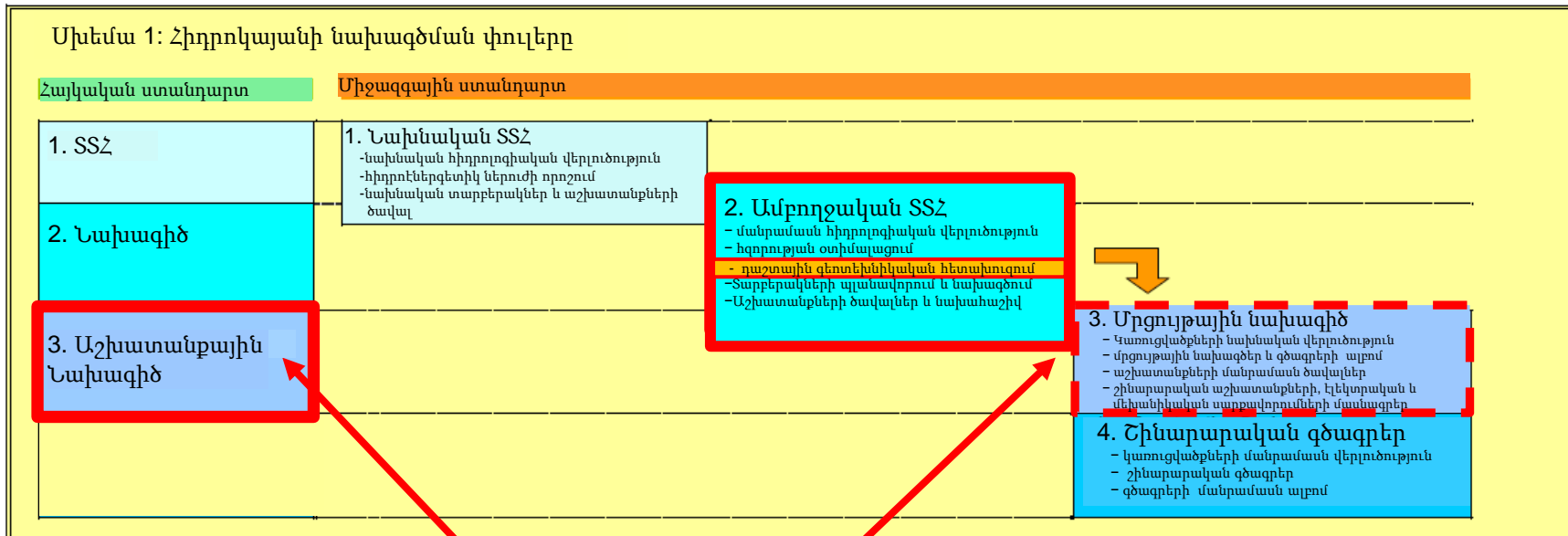
Աշխատանքային Նախագիծ և մրցույթ

- Կառուցվածքների նախագծում և տեխնիկական մասնագրեր

Շինարարություն

Գործարկում

Նախագծման փուլեր

ԳՀՀ-ՎԷ ՓՀԷԿ-րի ծրագրում վերլուծության համար պահանջվող մակարդակ

Տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորում

Տվյալների հավաքագրում

- Տոպոգրաֆիա → Ճնշում H
- Հիդրոլոգիա → Ելք Q (ջրամատակարարում, ոռոգում, պահանջարկ հեռանկարում)
- Երկրաբանություն/Մեյսմակայունություն

Ազդեցության գնահատումը շրջակա միջավայրի վրա

- Հիմնական պայմաններ, ազդեցությունները, մեղմացման միջոցառումներ, բնապահպանական ելք

Այլընտրանքային տարբերակներ

Տեխնիկական գծագրեր

Նախագծի օպտիմալացում

- Տնտեսական նկատառումներ

Հզորություն և էներգիա

Ծավալներ և արժեքներ

→ ֆինանսական վերլուծություն

Շինարարության պլանավորում

→ ֆինանսական վերլուծություն

Ֆինանսական վերլուծություն

Անփոփ նախահաշիվ

Չնախատեսված, տեխնիկական վերահսկողության, պատվիրատուի և այլ ծախսերը պետք է հիմնավորվի հաշվի առնելով յուրաքանչյուր Նախագծի առանձնահատկությունները (5% - 20%).

Վոխարժեք:		550 ՀՀ դրամ=1 US\$, գները ըստ Հուլիս 2004	ՏԵՂԱԿԱՆ	ԱՐՏԱՄԱՀՄԱՆՑԱՆ	ԸՆԴԱՄԵՆԸ
N/N	ՆԳԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ	[US\$]	[US\$]	[US\$]	
կ/կ	I Բնապահպանական միջոցառումներ	133,400	0	133,400	
	II Նախապատրաստական աշխատանքներ	171,769	0	171,769	
	III Կառուցվածքներ	1,088,425	0	1,088,425	
	Ընդամենը I - III	1,393,594	0	1,393,594	
	IV Մետաղական կոնստրուկցիաներ	849,917	0	849,917	
	V Հիդրոմեխանիկական սարքավորումներ	0	1,857,689	1,857,689	
	VI Էլեկտրական սարքավորումներ	382,626	0	382,626	
	VII Էլեկտրահաղորդման գծեր	20,000	0	20,000	
	Ընդամենը I-VII	2,646,137	1,857,689	4,503,826	
	VIII Չնախատեսված աշխատանքներ				
	5 % նախապատրաստական աշխատանքներից	8,588	0	8,588	
	5 % կառուցվածքներից	54,421	0	54,421	
	5 % մետաղական կոնստրուկցիաներից	42,496	0	42,496	
	5 % հիդրոմեխանիկական սարքավորումներից	0	92,884	92,884	
	5 % էլեկտրական սարքավորումներից	19,131	0	19,131	
	5 % էլեկտրահաղորդման գծերից	1,000	0	1,000	
	Ընդամենը VIII	125,637	92,884	218,521	
	IX Տեխնիկական վերահսկողություն				
	% Ներդրումից (Ընդամենը III-VII)	150,000	0	150,000	
	X Պատվիրատուի համար նախատեսված ծախսեր				
	% Ներդրումից (Ընդամենը III-VII)	0	0	0	
	XI Այլ ծախսեր				
	անորոշ	0	0	0	
	XI Ընդամենը էիննական արժեք	2,921,774	1,950,574	4,872,347	
	XIII Հարկեր և տուրքեր				
	10 % ներմուծված ապրանքներից	195,057	0	195,057	
	XIV ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՆԱԽԱԳԾԻ ԱՐՄԵՔԸ	3,116,831	1,950,574	5,067,405	